

Methode Toussaint & Ganghofer

Geschützt unter Nr. 105 360 und 106 366
BRIEFLICHER SPRACH- UND SPRECH-UNTERRICHT
für das
SELBSTSTUDIUM DER SCHWEDISCHEN SPRACHE

von

Emil Jonas

Dänischem Wirklichem Kammerrat

unter Mitwirkung von

John Westerblad

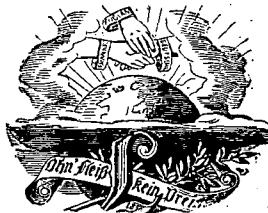
Chancelier de la Légation
de S. M. le Roi de Suède et de Norvège

C. G. Moren

Oberlehrer am Technikum zu Örebro

ALLE RECHTE VORBEHALTEN

ALS MANUSKRIFT GEDRÜCKT

28. Brief | Schwedisch | Abschnitt 502–510

Grammatisches Inhaltsverzeichnis: Über die Präpositionen [507]; 1. Ab; 2. An; 3. Anstatt; 4. Auf; 5. Aus.

55. und 56. Lektion.

Durch die Arbeit geht der innere Gehalt des Lebens in das äußere über; da gilt es, ihn nicht zu verlieren, sich ihn nicht entziehen zu lassen.
(Bindesböll.)

502. (Übung 5) B. Deutsche Übersetzung zu Brief 27.

In der Wiege.

Legende aus Holland.

An der Wiege des Knaben standen die drei Göttinnen, welche sowohl über das Geschick der Welten wie über das der einzelnen Personen bestimmen [räda].

Auch seine Mutter stand an der Wiege und fragte voller Angst: „Was wird aus meinem Kinde werden? Welches Los wird ihm bestchieden sein?“

Da sagte die eine: — man nannte sie die „Vergangenheit“ — „Was sollte ich ihm wohl geben können? Zu mir wird er oft unter grübelndem Schmerz zurückblicken, wenn er friedlos durch das Leben irrt. Trost wird er vielleicht bei mir suchen, aber ich, was habe ich ihm wohl zu bieten, denn alle die Gaben, worüber ich verfügte, sind vor langer Zeit verschwun und vernichtet worden.“

„Und du?“ fragte die Mutter, indem sie sich an die andere Göttin wandte. Diese — „die Gegenwart“ nannte man sie — trat an die Wiege und strich mit der Hand leicht über des Knaben Stirn und Gesicht:

„Stets falltjämtj bin ich dir nahe, doch wenn du mich zu greifen suchst, bin ich vergangen und spurlos werde ich an dir vorübergehen.“

Das sprach sie, indem sie von der Wiege zurücktrat.

Da trat die Göttin der „Zukunft“ vor. Ein Schleier verbarg ihr Gesicht, und als sie sich über die Wiege beugte, hörte man durch ihre Stimme gleichsam einen Klang von Schluchzen und Tränen:

„Kind, du wirst danach streben und streben, mich zu ergründen. Doch niemals wird deine Hand meinen Schleier lüften, niemals wird es dir gelingen, zu mir zu kommen. Bitter wirst du werden und schmerzlich, und deine Schmerzen wird zu einem Leiden für deine Nächsten werden. Du wirst den Hohn auf deinen Lippen tragen und im Herzen die Sorge. Scheinbar wirst du die Welt verachten, aber in deinem Innern wirst du nach der Liebe der Welt dürsten. Ein beständiger Kampf wird dein Leben sein, und deiner Sehnsucht nach Liebe wirst du unterliegen.“

Da rannen heiße Tränen an den Wangen der Mutter herab, und sie fragte: „Was soll er denn werden, da solche Leiden und Kämpfe, solche Sorgen in sein Los fallen werden?“

Die Göttin der Gegenwart, die stets gegenwärtige, gab ihr Antwort auf ihre Frage:

„Er ist zusammen mit tausend anderen ... ein Kind seiner Zeit.“

Aber die Göttin der Zukunft blickte in ihren Spiegel und sagte:

„Ja, gewiß. Wie tausend andere, ein Kind seiner Zeit. Doch wird er wie keiner von ihnen für mich leben und wirken.“

„Aber dann — führt die dritte, die Göttin der Vergangenheit, fort — gehört er für lange Zeit keiner andern als mir.“

Und so war es.

Spurlos ging die Gegenwart an ihm vorüber. Die Zukunft erst erkannte, was er gewesen. Und da — da hatte er bereits lange der dritten Göttin angehört, die über das gebietet, was niemals wiederkehrt.

(Üb. 6-9) C. Gegens. Übersetzung. [401]

503. (Üb. 16-18) G. Konversation. [55]

1. Hvem stod vid gossens vagga?
2. Stod ingen mer där? [Jo ...]
3. Hvad frågade hon?
4. När skulle gossen — yttrade Forn-tiden — blicka tillbaka till henne?
5. Hvarför — sade hon — skulle hon icke kunna skänka honom tröst? [Där-för att alla de gåvor, ...]
6. Hvad gjorde Nutiden med gossen, då hon trådt fram till hans vagga? [Hon...]
7. Hvad yttrade hon?

8. Hur skulle gossen — enligt Framtidens yttrande — bli till sinnes?
9. Hur skulle han komma att ställa sig till världen utom honom?
10. Hur skulle hela hans liv bli?
11. Hvad frågade då modern?
12. Hvad var då orsaken, enligt Nutidens svar? [Gossen var ...]
13. Hvari skiljde [unterschied] han sig — enligt Framtidens ord — dock från sina likar? [Han skulle ...]
14. Hur blef då hans liv fördeladt mellan de tre gudinnorna?

(Üb. 22) J. Fließendes Lesen.

[60]

504. (Übung 2)

A. Test.

[Vgl. 34 und Arbeitsplan]

Den lille.

Berättelse af Amanda Leffler.

Januarisolen lyste sparsamt in i brukspatron Grans stora arbetsrum. 1 från golf till tak fyllt af böcker, och på de ställen, där andra möbler än bokskåp och hyllor upptog väggarna, prydt med tavlor och byster. Midt på golvet stod ett skriftbord; 2] vid detta satt ägaren till Grythyttan och skref.

3 Han såg trött ut] och arbetade med rastlös ifver. Det enda ljud, som afbröt tystnaden, var utom pennans rassel, när hans hund Don, som 4 låg makligt utsträckt på mattan och tog sin förmiddagslur, 5] i sömnen till eller viftade med svansen allt efter drömmens skiftningar.]

Det knackade sakta på dörren: "Stig in!" ropade brukspatronen barskt.

6 "Jag kan inte öppna själf", 7] svarade en liten vek stämma. Brukspatronen steg upp och släppte in 6 en liten parfvel på en fem, sex år.] Gossen sökte fram ett bref, det var 7 från inspektören på gården, den lilles farbroder.]

Han hade varit på sin svägerskas begravning och därifrån tagit barnet med sig hem. Fadern hade dött några månader förut, så att den lille stod alldelens ensamt. Inspektören hade själv flera barn, men han skref nu till sin husbonde, att han dock **8** ville försöka gifva sin brorson en plats bland sina eagna.]

Brukspatronen var så upptagen af brefvet, att han alldelens glömt sin lille gäst, tills barnet, som blifvit rädd för den stora hunden, så småningom närmat sig honom och nu lade handen på hans knä. Han såg upp och in i ett par förskräckta små ögon. Leende klappade han det lilla hufvudet och frågade, hvad en sådan liten rädd gosse kunde heta.

"Sven."

"Har Don skrämt dig?"

"Ja", hviskade Sven blygt.

"Han är inte farlig, du kunde godt våga klappa honom."

9 Det var en mycket frestande bekantskap att göra, och Sven gick försiktigt fram och strök Don på pelsen.] **10** Han viftade med svansen och var ögonskenligen belåten, smekningen var så lätt och mjuk, han var icke van vid små barnhänder.] Då blef Sven dristigare, han vågade till och med klappa hans hufvud.

Brukspatronen, som slutat brefvet, följde den lilles rörelser. Han ville själf ha litet af nöjet, ropade gossen till sig och tog honom på knät.

"Du har så många böcker", Sven såg sig omkring, "så många hade min pappa med. Kan du några sagor?" Han vände hufvudet mot brukspatronen.

Det var en svår fråga. Hela bokförrådet genomgicks i tankarne, men der fanns ingenting för barn.

"Vill du jag skall berätta en?" frågade Sven vidare, när han ej fick något svar.

"Ja, det var snällt."

Och **11** han berättade om gossen, som kom in i jättefolkets rum, när ingen var hemma.] Och han höll ut de små händerna och visade, hur stor lilla jätteflickans stol var, och tog på sig en barsk min, när han härmade jättefar, och snyftade, när han skulle visa, hur lilla jätteflickan grät, för att gossen ätit upp hennes välling.

Brukspatron lyssnade uppmärksamt, det var så länge sedan han hörde sagor, och så kändes **12** det så besynnerligt ljuft att ha den lilla lätta gestalten så förtroendefullt bredvid sig.] Hans tysta önskan hade varit ett barn, men under ett snart tioårigt äktenskap hade han förlorat hoppet.

13 "H vem har lärt dig den där sagan?"] frågade han och slog Sven vänligt på låret.

"Min mamma."

Det blef alldelens tyst. Brukspatronen tyckte den lilla rösten vibrerade och tänkte sig in **14** i inspektorens barnkammare. Hans hustru var nog snäll mot sina egna barn, men Sven skulle säkert komma att sitta emellan,] och så drog han honom beskyddande närmare. Det lilla hufvudet vidrörde hans bröst.

Han är nog mycket snäll, tänkte Sven, och all rädsla var försunnen.

"Vet du, hvad de gjorde med mamma", frågade han, då brukspatronen tyckte ha fallit i tankar.

15 "De båddade åt henne i en stor, svart kista, och där låg hon och sof. Jag ropade på henne, men hon ville inte vakna. Så satte de på kistan ett lock med många blommor och förde henne till kyrkan,] och där stod den nye prästen, som icke var min pappa, och nu säga de, att hon är hos Gud, och om jag är snäll, får jag gå till henne. Gud tycker om små barn."

Under de sista ögonblicken hade fru Gran kommit in. Hon var **15** lång och smärt,] **16** det ljusbruna håret låg fylligt öfver hjässan. Det var afklippt som till lugg, men sedan helt tillbakastriket och uppfäst i nacken.] Hyn

var fin, näsan rak och munnen frisk; men **17** de stora gråblå, djupliggande ögonen voro i allmänhet vemodiga. De voro för resten mycket växlande, trogna speglar af en orolig själ.]

"Hvems är barnet?" frågade hon öfverraskad, när Sven tystnade.

Hennes man spratt till. "Inspektorens fosterson", sade han som i en dröm. Han hade nästan glömt, att gossen ej var hans egen. Sakta lyfte han ner honom, sägande: "Nu får du **ga** hem."

Sven såg så bedröfvad ut. "Får jag komma igen i morgon?" frågade han och vände sig om på trappan. Brukspatronen nickade.

"Nå, Gärda!" Hon stod vid bordet framför soffan och bläddrade i en bok.

"Du har kanske ej tid ännu." Hon såg afundsjukt bort till papperen på skrifbordet.

"Nej, du får vänta en liten stund, jag måste ha det här färdigt"; han återtog sitt arbete och Gärda gick in i förmaket.

18 Vid fönstret stod ett sybord och bland växterna på fönsterbrädet en bur med ett par kanariefåglar.]

Hon satte sig på en bekväm stol och tog fram sitt broderi, tankarne voro **19** långt nere vid Öresund. Där bland bokskogar hade hennes barn-domshem legat.] O, hvad hon längtade dit! Hon såg huset öfvervuxet med rosor och vildt vin. Så det doftade! Och trädgården med mullbärs-träd, valnötter och aprikoser; bara hon tänkte på det, vattnades det i munnen. Hon hade aldrig trifts här uppe, så instängdts som här var. **20** Berg och granskog ålldeles in på byggnaden, och icke en skymt af ett stort vatten, — den lilla forsén och insjön räknade hon ej, den var för resten frusen största delen af året. Hu, hvad här var kallt, vintern här **21** räckte bestämdt längre än på något annat ställe i Sverige.]

Grythyttan var hennes mans fädernegård, därfor blef han alltid misslynt, när hon klagade öfver dess obehag.

22 Han hade i Lund varit studentkamrat med hennes bröder och ett par jular följt med dem hem.] Hon var då nästan ett barn, men de hade strax fåst sig vid hvarandra, och när han tagit sin doktorsgrad, hade de bröllop, **23** på hennes 19:de födelsedag,] och flyttade sedan hit upp. **24** Han ville själf öfvertaga sitt bruk.]

Hon skulle säkert varit den lyckligaste hustru, som funnits, om hon ej tärts **25** af en brinnande längtan bort från bergslagen;] men **26** Gustaf hade ej råd att lämna sin sysselsättning] och Gärda hade icke det minsta intresse för grufarbeten och gruffolk. Hushållet tog icke mycket af hennes tid, det skötte fröken och jungfrurna, och grannarnes sällskap hade intet tilldragande. Hon kunde dem för länge sedan utan till, och dessutom hade de alla ett samtalsämne, i hvilket hon ej kunde delta, det var om barnen. Hvar gång hon hörde en mor tala om sina små, skar det till i hennes hjärta.

27 Hvarje sommar fick hon resa, men brukspatronen hade ej tid att vara länge borta, och dessutom trifdes han bäst vid sitt arbete, han längtade alltid hem.]

Det tidsfordrif, som roade henne mest, var **28** målning; hon hade en liten näpen atelier på andra sidan förmaket.] Under resorna tog hon studier, de skulle sedan utarbetas, men väl kommen till färglädan, **29** kände hon sin bristande skicklighet.]

30 Vemodig skyndade hon in till Gustaf, kastade sig om hans hals och grät, hvarför visste hon egentligen ej själf.] **31** Han tog henne på knät, smekte bort tårarne och talade om, att hon skulle resa till sin gifta bror i Stockholm. Där kunde hon stanna en tid och taga lektioner; han skulle någon gång i veckan komma in och hälsa på henne.] Hon skakade på hufvudet, — skiljas från honom ens ett par dagar ville hon ej. **32** Hon skulle nog lära sig att trifvas, bara han ej vore ledsen, utan förlät hennes barnsligheter.]

Så torkade hon bort tårarne, tog en bok från hyllan och satte sig i gungstolen bredvid skrifbordet.

Med få undantag hade hon lefvat på detta sätt i snart tio år. De väsentliga afbrottet hade varit hennes anhörigas och någon riktig god vän besök. **33** Då lefde Gärda upp för att sedan gästerna rest, finna Grythyttan än mera dyster och innestängd än någonsin och längta efter våren och lärkan, som både henne blommor och sommarlif i en yppigare trakt.] Här fanns ju icke ens en krokus eller snödroppe.

Sven kom snart åter, och sedan förnyades besöken dagligen. **34** Brukspatronen blef så van vid hans sällskap, att han med längtan lyssnade efter den lilla knackningen.] Det gick bättre att arbeta, när Sven lekte med Don eller böckarna. Var det så någon plaåsch han ville ha reda på och lade boken i Gustafs knä, var afbrottet en riktig hvila.

35 Brukspatronen läste med annat intresse än förr och letade reda på gamla böcker från sin egen barndom. Sven brukade springa efter honom, när han kom ut på gården, taga hans hand och följa med bort till grufvan; och då gällde de att ha något att språka om; den lille hade snart uttömt sitt förråd på sagor.

36 För Gärda var han ännu främmande, hon var blyg för honom; men en dag hade Gustaf ej tid att ha honom i sitt rum, och så fick han gå in i hennes atelier. Där fanns så mycket nytt att se, och han skulle ha reda på allt, hon fick knappt göra ett penseldrag utan att blifva afbruten, men tiden gick så fort, att ateliern hädånefter blef Svens lekstuga.

Gärda tog fram sina docksaker, och Gustaf hade gamla tennsoldater; efter middagen lektes häst. Sven fick vanligen stanna, tills han skulle gå och lägga sig.

Han kom in till henne med famnen full med böcker.

I dag skulle han läsa högt för tant Gärda.

Där satt han på den låga pallen med benen i körs och boken framför sig. **37** Luggen hängde ner i pannan och kinderna voro så friska, det barnsliga ansiktet var så täckt, och de runda, till armbågen bara armarne, så frestande att känna smekande kring sin hals.] Gärda höll på med en kopia, den blef icke bra; hon skrapade ut färgen. Om hon skulle våga? **38** Hon tog kolet och ritade upp den lilla figuren, den blef bra. Nu kom penseln i verksamhet.] Sven läste högt för sig själf. Han ändrade ingen gång ställning, det gick alldes utmärkt; men i dag skulle han gå hem, det kom främmande hem till middagen. Gärda gick ut i skafferiet efter kakor; dem skulle han gömma åt kusinerna.

39 Gustaf fick ej på hela månaden komma in i ateliern, hon bar nyckeln på sig, dammade och eldade själf.]

Ändtligent var taflan färdig. Hvad skulle Gustaf tycka? Hon var själf belåten, men... Hon hade varit på väg att gå ut efter sin man, nu stannade hon kvar. I rummet näst intill stod fönstret öppet, det var en sådan varm, vacker vårdag, och ett sådant lif bland nykomna starar och jublande läkor. **40** Hon hade i år ej haft tid att gifva akt på förändringen i naturen och ej en dag längtat bort från skogen, men nu var det slut med det glada arbetet, porträttet hade hon, men originalet, ja, hvem tillhörde det?

Sven kom fram till staffliet.

"Skall den Sven stanna hos tant Gärda?" Han pekade på taflan. "Slipper han en enda dag att gå hem?"

"Ville du vara hos mig?"

Hon lyfte upp honom. Han slog armarne om hennes hals. Så bar hon honom in till sin man. **41** "Säg, Gustaf, att jag får behålla honom för alltid."]

(Üb. 5) Deutsche Übersetzung. [401 B]

505. (Üb. 10) D. Texterläuterung. [37]

1. (tog sin förmiddagslur.) Lur bedeutet hier Schläfchen; taga sig en lur heißt ein Schläfchen machen. Mit dem einsachen lur wechselt in derselben Bedeutung tupplur, wörtl. Hahnenschläfchen. Beide Wörter gehören der familiären Sprache an. Von lur in dieser Bedeutung ist zu scheiden lur Horn (aus Birkenrinde etc. zum Blasen) und lur in der Verbindung ligga på lur etc. auf der Lauer liegen, lauern etc.

2. (morrade till.) Till zu wird wie hier in Verbindung mit ein paar Verben, die einen Laut oder auch eine Bewegung bezeichnen, gebraucht, um anzugeben, daß der Laut oder die Bewegung plötzlich eintritt und augenblicklich oder wenigstens schnell vorübergeht.

Beispiele:

Pojken skrek till.

Der Junge machte ein plötzliches Geschiere.
Hon ryckte till, när han rörde vid hennes hand.

Sie fuhr zusammen, als er ihre Hand berührte.

3. (stig in!) Stig in! ist die gewöhnliche Entsprechung von herein!

4. (inspektoren.) Wenn das Wort wie hier vom Verwalter eines Hofes gebraucht wird, hat es den Ton auf der letzten Silbe (in-spékt-tú'r), vergl. auch Stationsinspektor stät-schü'nž-in-spékt-tú'r). Als Oberaufseher einer Schule oder öffentlichen Einrichtung für gelehrt Zwecke wird das Wort als (in-spékt-tör) ausgesprochen. Die französische Form des Wortes (in-spékt-tó'r) hat sich in einigen Verwendungen festgesetzt, z. B. in folkskol(e)inspektör Inspektor der Volksschulen eines Distriktes, Schulrat, lifförsäkringsinspektor Oberbeamter einer Lebensversicherungsanstalt u. s. w.

5. (du kan godt väga klappa honom.) Gode wird auf diese Weise in der familiären Sprache oft mit gärna gern gleichbedeutend gebraucht.

6. (sitta emellan.) Ungefähr: schlecht wegkommen.

7. (hvad hon längtade dit; så det doftade.) Diese beiden Formen eines Ausrufes sind in der Texterläuterung zum Brief 17 [378,12] ausführlich behandelt.

8. (bara hon tänkte på det etc.) Bara steht hier allein anstatt eines om bara, also

einen Bedingungssatz einleitend. So kommt auch blott, wenn auch seltener, vor.

9. (så instängdt som här var.) Anstatt eines Satzes, der einen Grund angibt, eines sog. Kaufsatzes, steht oft eine derartige Wendung, besonders wenn der Grund als selbstverständlich gedacht wird. Die hier abgedruckten Worte bedeuten also: da es doch hier so eingengt war.

Andere Beispiele:

Så förskräckt som han var, kunde han inte få fram ett ljud.
Er konnte keinen Laut hervorbringen; er war ja so erschrocken.

10. (en skymt.) Eigentlich Schimmer. En skymt ist hier gerade wie manchmal das deutsche Schimmer als Verstärkungswort bei verneinenden Behauptungen gebraucht. Mehr gebraucht sind en smul, ett dugg die Spur. En skymt wird aber hauptsächlich nur in Verbindungen gebraucht, wo der ursprüngliche Sinn noch einigermaßen bewahrt ist. So ist es ja hier: nicht die Spur eines größeren Wassers zu sehen. Weiter aber auch z. B.: Det fanns inte en skymt af sanning, i hvad han sa'.

Es war nicht die Spur (ein Schimmer) von Wahrheit in dem, was er sagte.

11. (fästa sig vid hvarandra.) Fästa sig vid någon sich zu einem hingezogen fühlen, einen liebgewinnen, liebhaben.

12. (taga sin doktorsgrad.) Im Schweidischen heißt es immer taga en examen ein Examen machen, wörtlich also: nehmen.

13. (fröken och jungfrurna.) Auf Rittergütern und größeren Höfen gibt es oft ein Fräulein, das die Oberaufsicht über den Haushalt, über die Wäsche u. s. w. führt. Sie wird schlechthin fröken genannt. Im Deutschen wird dagegen das Fräulein als Titel hauptsächlich dem Kinderfräulein vorbehalten. Früher war der Titel husmamsell oder einfach mamsell.

14. (kunna utantill.) Kunna können wird in mehreren Wendungen gebraucht, wo das Deutsche kennen oder wissen hat. So hier kunna utantill auswendig wissen.

Andere Beispiele:

Anna kan flera språk.

Anna kennt mehrere Sprachen.

Johan kan prata.

Johann weiß zu reden.

Kan du din läxa?

Hast du dich ordentlich präpariert?

15. (bara han ej vore ledsen.) Vergl. oben 8.

16. (hon bar själf nyckeln på sig.) På sig ist in ähnlichen Wendungen die Entsprechung des deutschen bei sich. Mundartlich wird ja auch im Deutschen auf gebraucht.

Beispiel:

Har du några pengar på dig?
Hast du Geld bei dir?

506. (Üb. 21-14; 20-21) E. Lösungen [74]

der Übungen und Aufgaben des vorigen Briefes.

Zu 499. Gespräch 64.

(Von Katrineholm nach Stockholm.)

1. Wie ist die Gegend nun von hier aus?

2. Auf unserem weiteren Wege nach der Hauptstadt durchseilen wir eine abwechselnde Gegend mit vielen Rittergütern, auf welchen sich herrliche Schlösser mit berühmten Bibliotheken und Gemäldegalerien erheben.

3. Wir befinden uns wohl jetzt in der Landschaft Södermanland, die durch ihre Naturschönheit bekannt ist?

4. Ganz recht. Man sieht bald hier, bald dort einen im Sonnencheineglänzenden See, dessen Ufer aus bewaldeten Hügeln bestehen, wo das Urgebirge zutage tritt.

5. Wenn ich mich recht erinnere, habe ich irgendwo gelesen, daß man den Dialekt, der in dieser Provinz gesprochen wird, für den richtigsten der schwedischen Sprache, für „Hochschwedisch“, hält.

6. Es ist wirklich bemerkenswert, wie eingehend Sie sich mit den schwedischen Verhältnissen beschäftigt haben. Doch seien Sie dort den Waldemarsee, an dem man vielleicht gedankenlos vorüberfährt, an den sich jedoch mehrere interessante Sagen und Legenden knüpfen.

7. Wie ich aus den „Schwedischen Kommunikationen“ jetzt entnehme, ist auf der nächsten Station Täby ein längerer Aufenthalt.

8. Das kommt daher, daß von dort zwei Bahnen abzweigen, die eine geht über die alte, einst wichtige Stadt Nyköping mit dem Sitz des Landeshauptmannes nach Öreösund. Öreösund ist ein exportblühender Ausfuhrhafen, besonders für Eisen, das in dieser Gegend gewonnen wird. Die andere Bahn geht über Eskilstuna, das berühmte schwedische Sheffield, nach Kolsås, wo die Bahn Stockholm—Västerås—Örebro einmündet.

9. Es ist ein doppelter Genuss, eine Reise im Auslande zu machen, das man zum erstenmal bereit, wenn man einen solchen Cicerone wie Sie zum Reiseführer hat.

10. Ich danke Ihnen für Ihre liebenswürdige Artigkeit. Wie Sie jetzt sehen werden, führt uns unser Weg ferner durch eine abwechselnde schöne Gegend an dem herrlichen Schloß Sparreholm mit großen Sammlungen aller Art vorüber nach Gnesta.

11. Der Schaffner ruft 6 Minuten Aufenthalt — schon wieder?

12. Ganz verständlich. Hier ist eine gute Raststation, namentlich als Kaffeestation für die mit dem Nachtfahrtzug Reisenden bekannt.

13. Die Zeitungsjungen rufen hier die Stockholmer und Götenburger Zeitungen aus. Von wann sind diese. Gewiß von gestern abend?

14. Ja, das sind sie freilich. — Bemerken Sie, daß die Landschaft, die wir jetzt durchseilen, noch immer viel des Schönen bietet?

15. In dieser Gegend, glaube ich, geht der Weg nach der Sommerresidenz des Kronprinzen, dem Schloß Tullgarn?

16. Ja, über Station Mölnbo gelangen wir durch eine waldreiche Gegend nach der Station Järna, wo der 20 Kilometer lange Weg nach Tullgarn abgeht.

17. Gibt es denn hier keine Tunnel?

18. Ja, wir gelangen bald durch 2 Tunnel nach der Station Saltfjög, an einem kleinen hübschen See gelegen. Von hier führt eine kleine Bahn nach dem Badeort Södermöje, der im Sommer meist von Stockholmern auch als Sommerfrische besucht wird.

19. Wie sind diese Kringel, die man hier für 25 öre ausbüttelt?

20. Geschmacsstache! Sie sind auf jeden Fall bekannt über ganz Schweden. Man nennt sie „Täckskrungel“. Geben Sie jetzt acht, wir überschreiten zugleich mittels einer Drehbrücke den Södermöje-Kanal. Es geschieht oft, daß die Dampfschiffe ihre Fahrten zu gleicher Zeit nach der Östersjö machen.

21. Liegt nicht die Papierfabrik der Reichsbank hier in der Nähe?

22. Ja, diese liegt bei Tumba.

23. Es war ein ziemlich langer Tunnel.

24. Er ist 227 m lang und führt schon auf Stockholmer Gebiet und bis zur Station Liljeholm.

25. Wie lange haben wir noch bis Stockholm?

26. Ungefähr 15 Minuten. Zuerst kommen wir durch Årstaflaten, wo wir auf beiden Seiten herrliche Aussichten haben.

27. Ja, das war wirklich eine großartige Aussicht.

28. Jetzt führt uns ein langer Tunnel unter Södermalm, und zuletzt kommen wir auf einer langen Brücke über den Mälarsee an der Riddarholmskirche vorbei nach dem Zentralbahnhof in Stockholm.

Zu 497. Schreibübungen zum Infinitiv.

(Zu 3.) 1. Jag har tänkt (att) resa till Sverige i sommar. — 2. Han försökte (att) gå, men måste genast sätta sig igen. — 3. Vi ska' (skola) försöka (att) föra honom till lasarettet. — 4. Han lofvalde att gå genast. — 5. Pojken började (att) springa.

1. Hans vän hjälpte honom att skriva rent. — 2. Elin lär sig (att) spela i vinter. — 3. När ska' han lära henne att bli ordentlig? — 4. Hans syster hjälpte honom med att kopiera plåtarna. — 5. Han kom mig nästan att gråta med sina häftiga ord.

1. Du har ju inte det minsta att göra med den saken.

(Zu 4.) 1. Jag är ovan att sjunga i ett så stort rum. — 2. Gustaf är inte stor nog (för) att få följa med. — 3. Jag vore mycket glad att få stanna hemma. — 4. Hans stil är mycket svår att läsa. — 5. Det var ledsamt att se honom så sjuk och förändrad.

(Zu 5.) 1. Om du hade tid att komma i eftermiddag, så vore det bra. — 2. Han há intet (inget) skäl att vänta med sin examen till hösten. — 3. Erik har väl förtjänt den glädjen att få ligga på landet i sommar utan att tänka på läxor. — 4. Frihet att själf välja sin religion borde vara en själfklar sak. — 5. Han har alls inte någon

anledning att klagå öfver dålig behandling. — 6. Inneliggande har jag äran översända min ansökan.

(Zu 6.) 1. Han ansåg hela saken ej vara värd att tala om en gång. — 2. Jag hörde förlöppet berättas på följande sätt. — 3. Han sades allmänt vara mycket förmögen. — 4. Han förmudas med silja ha förkortat sitt liv. — 5. Han förklarade sig vara fullständigt utan skuld till olyckan.

Zu 501. Der Schlafrust.

kleiner Salon des Bürgermeisters. Bürgerliche, etwas altmodische Solidität: Türe im Hintergrund und an den Seiten. Auf dem Salontisch ein Stoß von Depeschen, Briefen und Visitenkarten.

Der Bürgermeister (ist schlafend in einem Schaukelstuhl, mit einer Zeitung auf dem Schoß. Er hat schwarze Beinkleider, schwarze Weste und weiße Binde an, aber darüber einen alten, abgetragenen Schlafrust).

Thomas (kommt aus dem Hintergrund, macht die Tür leise hinter sich zu, geht mit lautlosen Schritten zum Bürgermeister heran, bleibt bei ihm stehen und ruft plötzlich): Papa, jetzt kommen sie!

Der B. (richtet sich erschrocken im Stuhl auf). Wer schwelche? — was ist los?

Thomas. Die Deputation. — Sie ist schon in der Haustür.

Der B. (singt wieder zurück). Na, wenn doch ...

Thomas. Etsch, ich glaube, du hast Angst, Papa!

Der B. Angst! Wovor sollte ich Angst haben?

Thomas. Was du als Antwort erfinden sollst!

Der B. Mein Sohn, wenn man 25 Jahre lang Bürgermeister gewesen ist, weiß man immer etwas zu antworten.

Thomas. Ja, das wäre auch was! Das könnte ich auch.

Der B. Na, lach hören — was wolltest du denn antworten?

Thomas. Ich ... ich würde ... Ah, ich würde etwas zusammenziehen!

Der B. Mein Sohn, in einem Augenblick wie dieser, schweigt man nichts zusammen. Wenn zu irgend einer Zeit, gehört es sich, dann die Wahrheit zu reden.

Thomas. Gerade nicht!

Der B. Gerade nicht? — Was soll das heißen?

Thomas. Ah, ich weiß nur gar zu wohl, daß es eben da nicht angeht, die Wahrheit zu reden.

Der B. Geht es nicht an?

Thomas. Nein, wenn es so wäre, würdet ihr doch nicht alle die Unwahrheit reden.

Der B. Hast du mich jemals eine Unwahrheit sagen hören?

Thomas. Ah, jetzt solltest du dich nicht zieren [haben]. Papa! Bürgermeister kann man ja nicht werden, ohne die Unwahrheit zu reden.

Der B. (erstaunt). Was für Grundsäze? Wo hast du so etwas gelernt?

Thomas. Ah, ich bin nicht so dummi, ich ... Ihr versucht uns nur einzubilden, daß man die Wahrheit reden soll, ich lasse mich aber nicht so leicht beschwindeln, ich!

Der B. Was für Worte! In dem Alter!

Thomas. Wenn man nicht die Unwahrheit spricht, wird man ja nichts als ein Taugenichts — ich will Bürgermeister werden wie Papa.

Der B. Thomas, Thomas, daß hast du nicht von mir!

Thomas. Ah, wollen wir wetten, daß du ganz kolossal die Unwahrheit reden wirst, Papa, jetzt, wenn die Deputation kommt? Ja — willst du, Papa? (Streckt die Hand aus.)

Der B. (starrt sie an, schlägt dann heftig nach ihr).

Lina (aus dem Hintergrunde hereinschlurzend). Fehl kommen sie ... sie sind schon auf der Treppe! (Wieder hinaus.)

Die Bürgermeisterin (von rechts, mit dem Frack des Bürgermeisters in den Händen). Herr Gott; sie kommen, und du, du bist noch nicht angezogen!

Der B. (sieht sie an, erhebt sich langsam, und wedelt den Schlafrust fest um sich). Es ist gut, Johanna. Bring den Frack weg!

Die B. (hält den Frack vor). Beeile dich doch! Nimm den Schlafrust, Thomas! Aber, beeile dich! — Gott! (Man hört es draußen Klingeln.)

507. (Üb. 15) F. Grammatik. [51]

Über die Präpositionen.

Nachdem wir in dem ersten Kursus sowohl die sämtlichen schwedischen Präpositionen als auch deren Grundbedeutung gelernt haben, gehen wir jetzt zu dem Studium der verschiedenen Besonderheiten in der Bedeutung sowohl der deutschen als der schwedischen Präpositionen über. Es sei nur im vorans bemerkt, daß viele Präpositionen wie im Deutschen so auch im Schwedischen als Adverbien gebraucht werden können. Als Adverbien werden sie aber in der folgenden Darstellung nicht berücksichtigt.

1. Ab.

Ab wird übersetzt durch från, om;

1. från; wenn es sich um den Ausgangspunkt einer Abfahrt handelt, z. B.:

Det går ett snälltåg till Uppsala kl. 9 f. m. från Stockholm.

Es geht ein Schnellzug nach Uppsala 9 Uhr morgens ab Stockholm.

Vi foro kl. 10,45 e. m. från Berlin.

Wir fuhren um 10,45 abends ab Berlin.

2. om nach rechts und links, z. B.:

Huset ligger till höger om landsvägen.

Das Haus liegt rechts ab der Chaussee.

Dieser Gebrauch des deutschen „ab“ ist bei nahe ganz auf die kaufmännische Sprache beschränkt. In dem letzten Beispiel (unter 2) haben wir es mit der mundartlichen Rede zu tun.

2. Au.

Au wird übersetzt durch vid; af, hos, i, inemot, längs, med, mot, om, på, till, öfver. In einigen Fällen bleibt es unübersetzt.

1. vid entspricht in den meisten Fällen dem deutschen „an“, z. B.:

Skall jag ställa stolen här vid väggen?

Soll ich den Stuhl hier an die Wand stellen?

Fartyget befinner sig vid Godahöppussen.

Das Schiff befindet sich am Kap der guten Hoffnung.

Han stod tafatt vid dörren.
Er stand besjungen an der Tür.
Huset ligger vid gatan.
Das Haus liegt an der Straße.
Stockholm ligger vid Mälaren.
Stockholm liegt am Mälarsee.
Han stod vid fönstret.
Er stand am Fenster.
Han är professor vid Uppsala universitet.
Er ist Professor an der Universität zu
Uppsala.
Man vänjer sig vid allt.
Man gewöhnt sich an alles.
2. af nach den Verben sterben und
leiden, z. B.:
Den förollyckade dog af sina sår.
Der Verunglückte starb an seinen Wunden.
Flickan dog af längtan efter hemmet.
Das Mädchen starb an der Sehnsucht nach
ihrer Heimat.
Tror du inte, att vår pastor lider af
lungsot?
Meinst du nicht, daß unser Pastor an
Schwindsucht leidet?
3. hos nur sehr selten, z. B.:
Felet ligger hos er och icke hos mig.
Die Schuld liegt an Ihnen, nicht an mir.
4. i, besonders in den Redewendungen:
an etwas teilnehmen, an etwas Lust finden,
aus Land kommen und in vielen Redensarten,
z. B.:
Utom familjens medlemmar deltog
blott några husets vänner i festmid-
dagen.
Außer den Familienmitgliedern nahmen
nur einige Freunde des Hauses an dem
Festessen teil.
Det lyckades mig inte att komma i
land med min båt.
Es gelang mir nicht, mit meinem Boote
ans Land zu kommen.
I ditt ställe skulle jag göra det.
An deiner Stelle würde ich es tun.
Han står i spetsen för hela företaget.
Er steht an der Spitze des ganzen Unter-
nehmens.
I taket var en stor, svart fläck.
An der Decke war ein großer, schwarzer
Fleck.
I början af juni har Lunds skyttegille
sin årsfest.
Am Anfang (des Monats) Juni hat die
Schützengilde zu Lund ihr Jahresfest.
I fönstret stodo stora, med färgad
vatten fyllda kärl.
Am Fenster standen große, mit gefärbtem
Wasser gefüllte Gefäße.

Det fanns två knappar i västen.
Es fehlen zwei Knöpfe an der Weste.
I och för sig.
An und für sich.
5. inemot, wenn „an“ mit gegen, ungefähr gleichbedeutend ist. Statt inemot kann es bortat, omkring, ungefähr heißen. Das letzte ist jedoch wie das deutsche ungefähr ein Adjektivum, z. B.:
Han hade inemot 200 får.
Er hatte an 200 Schafe.
Det var inemot 3000 människor församlade.
Es waren an 3000 Menschen versammelt.
6. längs entspricht dem deutschen „an“ mit hinzugefügtem hin oder entlang. Gleichbedeutend mit längs sind längs, längs oder längs med, längs oder längs efter, utmed, utefter, z. B.:
Pudeln kröp längs muren (oder längs
efters, utmed etc. muren).
Der蒲del kroch an der Mauer hin (ent-
lang).
7. med in der Redensart: an etwas genug
haben, z. B.:
Jag har nog med två.
Ich habe an zweien genug.
8. mot in den Redensarten: an etwas
lehnen, stützen, z. B.:
Han lutade sig mot väggen.
Er lehnte sich an die Wand.
9. om, zeitlich, gleichbedeutend mit „im
Laufe des ...“, örtlich, vor den Namen vieler
Körperteile, von denen etwas ausgesagt wird;
z. B.: warm, kalt, naß ic.; am Herzen liegen, z. B.:
Om morgonen arbetar jag gärna.
Am Morgen arbeite ich gern.
Om långfredag gå två personstäg till
Uppsala.
Am Karfreitag gehen zwei Personenzüge
nach Uppsala.
Redan om onsdag äger festen rum.
Schon am Mittwoch wird das Fest statt-
finden.
Jag är våt om fötterna.
Ich bin naß an den Füßen.
Är du kall om händerna?
Ist dir [s]tift du] kalt an den Händen?
Hans öde ligger mig om hjärtat.
Sein Schädel liegt mir am Herzen.
10. på antwortet auf die Fragen wann
und in wie langer Zeit; es entspricht an
nach den Adjektiven reich und arm, nach den
Verben denken, glauben, zweifeln, er-
kennen, nach dem Substantiv Mangel. Ferner
wird på in einigen Fällen gebraucht, die aus

den Beispielen ersichtlich sind (vgl. die 5 letzten Beispiele), z. B.:

På en söndag kom jag till Stockholm.

An einem Sonntag kam ich nach Stockholm.

Rom byggdes inte på en dag.

Nom wurde nicht an einem Tage erbaut.

Landet är rikt (fattigt) på skogar.

Das Land ist reich (arm) an Wäldern.

Bara jag tänker på honom, kan jag bli arg.

Wenn ich nur an ihn denke, kann ich wütend werden.

Vi tro på en Gud.

Wir glauben an einen Gott.

Jag trivslar inte på dig.

Ich zweifle nicht an dir.

Stationsinspektörerna känner man lätt igen på deras mössor.

Die Stationsvorsteher erkennt man leicht an ihren Mützen.

På klon känner man lejonet.

An der Klaue erkennst man den Löwen.

Af brist på nödiga medel måste han uppgifva studierna.

Aus Mangel an (den) erforderlichen Mitteln mußte er seine Studien aufgeben.

Taflan hänger på väggen.

Das Bild hängt an der Wand.

Var god och knacka på dörren till höger.

Klopfen Sie gefälligst an die Tür rechts.

Jag ser i dag en hel mängd stjärnor på himlen.

Ich sehe heute sehr viele Sterne am Himmel.

Hur länge har ni bott på den här orten?

Wielange haben Sie an diesem Orte gewohnt?

Han går på kryckor.

Er geht an Krücken.

11. till bezeichnet eine Bewegung nach irgend einem Ziel hin, die Person, welche etwas in Empfang zu nehmen hat, z. B.:

Man beger sig till kassan och betalar där.

Man begiebt sich an die Kasse und zahlt dort.

Har den rike mannen blifvit bragt till tiggarsatsven?

Ist der reiche Mann an den Bettelstab gekommen?

I morgon skall jag gå till arbetet.

Morgen werde ich an die Arbeit gehen.

Om ni inte finner vägen, så vänd er till en poliskonstapel.

Wenn Sie sich nicht zurecht finden, so wenden Sie sich an einen Schutzmänn.

Vänd er till vaktmästaren, han ger er upplysning.

Wenden Sie sich an den Pförtner, er sagt Ihnen Bescheid.

Hjärtliga hälsningar till din syster.

Besten Gruß an deine Schwester.

Brefvet är till mig.

Der Brief ist an mich.

Adresserar man ett bref till en person i Sverige, so bör gatan uppgifvas före bestämmningsorten.

Addressiert man einen Brief an eine Person in Schweden, so ist die Straße vor dem Bestimmungsorte anzugeben.

Jag har en bön till er.

Ich habe eine Bitte an Sie.

Innan man öfvergick till dagordningen, riktade professor Schwarz följande ord till ordförande.

Vor Eintritt in die Tagesordnung richtete Professor Schwarz an den ersten Vorsitzenden folgende Worte.

Han är sjuk till kropp och själ.

Er ist an Leib und Seele frank.

12. öfver nur in der folgenden Redensart:

Han är bred öfver axlarne.

Er ist breit an den Schultern.

13. Nicht zu übersehen ist die Präposition an in den meisten Zeitausdrücken, die auf die Frage wann antworten; ferner nach dem Verbum fehlen und wenn es zusammen mit den Adverbien vorbei, vorüber steht, z. B.: Hvilkendag kan jag få tala med honom?

An welchem Tage kann ich ihn sprechen? Påskdagen och annandag påsk går blott ett snälltåg till Kattowitz.

Am Ostersonntag und am Ostermontag geht nur ein Schnellzug nach Katowitz.

Den 13 april afhåller Lunds skytteförening sin prisskjutning.

Am 13. April hält der Schützenverein zu Lund sein Preisschießen ab.

En vacker majdag såg jag henne för första gången.

An einem schönen Maiabend sah ich sie zum erstenmal.

Den dagen, detta hände, glömmer jag aldrig.

Den Tag, an welchem sich dies ereignete, vergesse ich nie.

Det fattas mig pengar.

Es fehlt mir an Geld.

Här måste man ju stiga upp, så snart en åskådare vill förbi en.

Hier muß man ja aufstehen, sobald ein Zuschauer an einem vorbei will.

14. Följande Redensarten sind außerdem merken:

Han är bara skinn och ben.

Es ist nichts als Haut und Knochen an ihm.

Det är min tur.
Die Reihe ist an mir.
Det är intet bevändt med honom.
Es ist nichts an ihm. (Er taugt nichts.)
Det är inte min skuld, det är din.
Die Schuld liegt nicht an mir, sondern
an dir.
Jag har upptagit honom som eget barn.
Ich habe ihn an Kindes Statt angenommen.
Det är riktigt.
Es ist an dem (Das stimmt).
Så mycket som på mig ankommer.
So weit es an mir liegt.
När blir det min tur?
Wann komme ich an die Reihe?

3. *Aufstatt (statt).*

Aufstatt ist mit i stället för zu überzeugen. Ist das von der *prep.* regierte Wort ein *pers. pron.*, wird es im Schwedischen häufig durch ein *poss. pron.* wiedergegeben und för fällt weg, z.B.:

Jag skall gå i stället för dig, oder Jag skall gå i ditt ställe.
Ich werde statt deiner gehen.

4. *Auf.*

Auf wird übersetzt durch: på, i, till, under, vid, åt, öfver.

1. *på*, z.B.:

Boken ligger på bordet.
Das Buch liegt auf dem Tische.
Han kastade brefvet på bordet.
Er warf den Brief auf den Tisch.
Min bror är på jakt.
Mein Bruder ist auf der Jagd.
Jag skall gå på posten.
Ich will auf die Post gehen.
Förra sommaren voro vi på landet.
Vorigen Sommerwaren wir auf dem Lande.
Han bor på sin landegendom.
Er wohnt auf seinem Landgute.
Har ni sett klostret på St. Bernhard?
Haben Sie das Kloster auf dem St. Bernhard gesehen?

Jag är alltid på min vakt.
Ich bin immer auf meiner Hut:
Hvad har ni på hjärtat?
Was haben Sie auf dem Herzen?

På regn följer solskens.
Auf Regen folgt Sonnenschein.
På den frågan kan jag verkligent ej ge
något svar.
Auf diese Frage kann ich wirklich keine
Antwort geben. [da(ga)r?]

Kan jag få låna den här boken på några
Wollen Sie mir dieses Buch auf einige
Tage leihen?

Hur många olyckliga komma inte på
en lycklig!
Wieviel Elende kommen nicht auf einen
Glücklichen!

Jag gick på måfå.
Ich ging aufs Geratewohl.
Han är nu blind på båda ögonen.
Er ist jetzt blind auf beiden Augen.
Jag losvar det på tro och heder.
Ich verspreche es auf Treu und Glauben.
De slogan på lif och död.
Sie stritten auf Leben und Tod.
På en krona gå 100 öre.
Auf eine Krone gehen 100 Öre.
Var du på bal i går?
Warst du gestern zu Ball?

Han hältade på ena foten.
Er hielt auf einem Fuß.
Han har dragit en växel på mig.
Er hat einen Wechsel auf mich gezogen.
Jag tänker göra en resa till Sver(i)ge
på 14 dagar.

Jag beabsichtige eine Reise nach Schweden
auf 14 Tage zu machen.

Jag fick bref på bref.
Ich bekam Brief auf Brief.

2. *i*, sehr selten, hauptsächlich nur in folgen-
den Beispielen:

Han tömde glaset i ett drag.
Er leerete das Glas auf einen Zug.
Något sådant finner ni annars inte i
hela världen.
So etwas finden Sie sonst nicht auf der
ganzen Welt.

3. *till* nach den Verben *schäk*en, *festse*hen
und *ähulichen*, sonst nur in wenigen Fällen, z.B.:
Hans förmögenhet värderas till 10 000
kronor. [Geschäft.]

Sein Vermögen wird auf 100 000 Kronen
Tullen på hallon är bestämd till 5 mark.
Der Zoll auf Himbeeren ist auf 5 Mark
festgesetzt.

Jag blef bjuden till honom på kväll.
Ich wurde zu ihm zum Abendbrot ein-
geladen.

4. *under*, abwechselnd mit *vid*, zeitlich
gleichbedeutend mit *während*, z.B.:

Under (oder: Vid) återtåget förlorade
de nära 100 man.

Auf dem Rückzuge verloren sie fast 100 Mann.

5. *vid*, zur Bezeichnung der Gleichzeitigkeit,
z.B.:

Vid detta rop sprang jag dit.
Auf dieses Gejchrei lief ich hinzu.
Vid förstablicken kände jagigen honom.
Auf den ersten Blick habe ich ihn wieder
erkannt.

6. åt nach dem Verbum sich freuen und verwandten Ausdrücken, z. B.:

Vi glädja oss åt julen.

Wir freuen uns auf Weihnachten.

7. öfver nach dem Adjektivum stolz.

Han är stolt öfver sin lärdom.

Er ist stolz auf seine Kenntnisse.

8. Redensarten:

Han drack min skål.

Er trank auf meine Gesundheit.

De föllo till sista man.

Sie fielen alle bis auf den letzten Mann.

Nu måste jag ge mig åstad (i väg).

Jetzt muß ich mich auf den Weg machen.

Jag hoppas, att vi smart träffas igen.

Auf Wiedersehen. [Ich hoffe, daß wir uns bald wieder treffen.]

Han förföljde mig hack i häl.

Er verfolgte mich auf Schritt und Tritt.

5. Aus.

Aus ist wiederzugeben durch: ur, af, bland, från, genom.

1. ur, z. B.:

Jag dricker ej gärna ur sådana glas.

Ich trinke nicht gern aus solchen Gläsern.

N.B. Dricka u'r mit betonem ur bedeutet dagegen leeren, und ist ein unecht zusammen gesetztes Verbum, part. perf.: urdrucken.

Det har fallit mig ur minnet.

Das habe ich aus dem Gedächtnis verloren.

Jag kom inte ur fläcken.

Ich kam nicht aus der Stelle.

Det har han gripit ur lusten.

Das hat er aus der Lust gegriffen.

Nu har jag förlorat fägeln ur siktet.

Jetzt habe ich den Vogel aus den Augen verloren.

Folket kommer nu ur kyrkan.

Die Leute kommen jetzt aus der Kirche.

2. af zur Bezeichnung des Stoffes, woraus etwas gemacht ist oder besteht; af bezeichnet ferner die Quelle, woraus etwas ersichtlich ist, hervorgeht; es bezeichnet einen Grund, ein Fall, wo aus etwa mit infolge gleichbedeutend ist; drückt ein Mittel aus, ungefähr gleich vermittelst; schließlich auch um eine Veränderung zu bezeichnen, z. B.:

Är det huset verkligent afträ; det ser ut som om det vore af sten.

Ist das Haus wirklich aus Holz; es sieht aus, als ob es aus Stein wäre.

Skeppet var heltoch hållt gjordtaf järn.

Das Schiff war ganz und gar aus Eisen gearbeitet.

Människan består af kropp och själ.

Der Mensch besteht aus Leib und Seele.

Jag ser af brefvet, att han är sjuk.

Ich ersehe aus dem Briefe, daß er krank ist. Han talar af erfarenhet.

Er spricht aus Erfahrung.

Af kärlek till honom har hon gjort detta.

Aus Liebe zu ihm hat sie dies getan.

Af brist på arbete har driften nedlagts.

Aus Mangel an Arbeitern ist der Betrieb niedergelegt.

Af egen kraft har han bragt det därhän.

Aus eigener Kraft hat er es so weit gebracht. Jag rodde af alla krafter.

Ich ruderte aus allen Kräften.

Hvad skall det bli af dig?

Was soll aus dir werden?

Af honom blir det aldrig någonting.

Aus ihm wird nie etwas werden.

Af vänner kan det blifva ovänner.

Aus Freunden können Feinde werden.

3. bland bezeichnet eine Auswahl (= unter),

o. B.:

En bland borgarne har erhållit detta uppdrag.

Einer aus der Bürgerschaft hat diesen Auftrag erhalten.

4. från bezeichnet Herkunft oder Herkommen.

Jag är från Sver(i)ge.

Ich bin aus Schweden.

Hans far är från Stockholm, han själf däremot från Malmö.

Sein Vater ist aus Stockholm, er selbst dagegen aus Malmö.

Familjen Lästadius härstammar från Lappland.

Die Familie Lästadius stammt aus Lappland.

Detta kom som en blixts från klar himmel.

Dies kam wie ein Blitz aus heiterem Himmel.

5. ut genom nur im folgenden Ausdruck:

Han såg ut genom fönstret.

Er sah aus dem Fenster.

6. Redensarten:

Kunna utan till.

Auswendig wissen.

Förstå grundligt.

Aus dem Grunde verstehen.

Han sprang kvickt undan mig.

Er lief mir schnell aus dem Wege.

Från att vara en rik man har han blifvit en tiggare. [geworden]

Aus einem reichen Manne ist er ein Bettler. För full hals.

Aus vollem Halse.

Han har kört sin egen son på porten.

Er hat seinen eigenen Sohn aus dem Hause gejagt.

508. Ordlista.

[246]

B en bagargosse (bā'-gär-göß-e)	Väcker-
en bagare s.V (bā'-gä-R-e)	junge
ett bageris. IV (bā'-g-e-rī)	Bäckerei
baka v. I (bā'-fā)	bäcken
en bakgård (bā'-f.-görd)	Hinterhof
s. II	
borsta v. I (bō'-f-p-tā)	bürsten
en borste s. II (bō'-f-p-te)	Bürste
ett borst s.V (bōft)	Borste
en borstbindare (bō'-f-b-n-dä-R-e)	Bürsten-
s.V	binder
ett buller (bō'-l-e-r)	Gepolter,
s.V	Lärm, Getoße
bullra v. I (bō'-l-rā)	Geräusch
	machen, poltern, lärmeln
D en drill s. II (dril)	Triller
drilla v. I (dril-l-ä)	drillen
dämpfa v. I (dämp-pä)	dämpfen,
	unterdrücken
F en fotogénlampa (fō-tō-fjē-n-lämn-pä)	
s. I	Petroleumlampe
förtrollad (fō-rtröll-ä)	bezaubert
adj.	
ett troll s.V (tröf)	Poltergeist,
	Zaubergeist
trolla v. I (tröll-ä)	zaubern
förtälja v. II (fō-rtäl-l-jä)	erzählen
G en gengäld (jē-n-jäld)	Erfäß,
s. ohne pl.	Wiedervergeltung
K klarna v. I (klä-rnä)	klar werden
klar adj. (kläar)	klar
en kämpe s. II (tchä'-m-p-e)	Kämpfe, Kämpfer
kämpfa v. I (tchä'-m-pä)	kämpfen
en kamp (kämp)	Kampf
s. ohne pl.	
en kännaremin (tchä'-n-är-män)	Kenner-
s. III	miene
L en lag s. II (läg)	Gesetz, Recht
ett lager s.V (läg-g-e-r)	Lager
en lornjett (lörn-jät)	Lorgnett
s. III	
N en näjd s. III (näid)	Gegend,
	Nachbarschaft
P en pappask (päp-äfs)	Pappschachtel
s. II	(vgl. dtsh.: Asch)
plikta v. I (plift-tä)	büßen, eine
	Strafe bezahlen
en plikt s. III (plift)	Pflicht
S en schal s. II (själ)	Schal, Tuch
en sky's. II (sjū)	Wolke
skyhog adj. (sjū-hög)	wolkenhoch
ett skytäcke (sjū-täf-e)	Wolkendecke
s. IV	

skälmisk adj. (själmisk)	schelmisch
en skälm's. II (själm)	Schelm
slackna (blöf-nä)	erlöschhen, ver-
v. I	löschhen
släcka v. II (bläf-ä)	löschhen, aus-
	löschhen
en spira s. I (spīl-Rä)	Zepter
en strimma (strīm-ä)	Streifen,
s. I	Strahl
strimlig adj. (strīm-l-i)	streifig
ett syarbete (fūl-är-be-t-e)	Nährarbeit
s. IV	
en symamsell (fūl-mäm-fäl)	Näherin
s. III	
en symaskin (fūl-mäf-skin)	Nähmaschine
s. III	
T tränga ned (träns-ä-ne'd)	herab-
v. II	drängen, drücken

509. (Üb. 19) H. Gespräche. [59]

— Gespräch 65. —

I Stockholm.

1. Är detta Grand Hôtel?

2. (Portieren, som öppnar vägnsdörren.) Ja, det är det.

en kusk s. II (föft) Kutscher

3. Vill Portieren vara god och betala kusken!

ta(ga) emot } entgegennehmen, empfangen

v. oreg. emottaga }

en vestibul s. III (väf-ti-bü'l) Vestibul,

Vorhalle

4. (Direktören, som tar emot gästen i vestibulen.) Hvarmed kan jag stå till tjänst?

5. Ett rum med utsikt åt sjön, men inte för högt upp.

en hiss s. II (hiss) Elevator, Fahrstuhl

hissa v. I (hiss-ä) hissen, heissen

6. Ett sådant rum är ledigt i tredje våningen. Höjden gör ingenting, ty hissen går dag och natt.

7. Hur mycket kostar rummet?

8. Åtta kronor, men var så god och först titta på det. Axel, visa denna herre nummer 246.

9. (Vaktmästaren.) Varsågod, här är hissen. (Uppkomma) Till höger! Här är det en präktig utsikt åt slottet och hamnen.

10. Det här rummet tycker jag om.
Det tar jag.
11. I yttre rummet finns det en garderob, och här är toaletten med kallt och varmt vatten.
12. Är ljus och betjäning också inberäknad i priset?
13. De i hvarje rum anslagna prisen gälla för allt utom för maten.
14. Hvad är det där för en låda, som står framför spegeln?
15. Det är för telefon inom-, och utomhus. Om det önskas någonting, så vrider man knappen där nere i midten åt höger på "servis". Vrider man knappen till vänster, så står man i direkt förbindelse med centralen.
16. Å, var så snäll och skaffa upp mina saker.
17. Här ä(ro) de. Var så god och anteckna namn, titel och hemort på den här lappen.
18. Pass har jag inget.
- ett rek (R^{ef}) (Abfürzung für recommended brief) eingeschriebener Brief*
19. Det är heller inte nödvändigt här i Sver(i)ge, det är bara på posten, som de fordrar en legitimation, om man vill uttaga "rek" eller assurerade brief.
20. Huru dags serveras table d'hôten?
21. En allmän table d'hôte som i Tyskland känner man inte till här. Däremot har de flesta restauranter diner à pris fix, som serveras vid särskilda bord från kl. 2 eller 3 till kl. 6 eller 7.
22. Är det stor skillnad mellan det svenska och tyska eller franska köket?
- en nationalrätt (nät-ic̄-nāl-rāt) Nationalgericht*
23. Nej, inte i allmänhet, men det finns dock några nationalrädder, som inte främlingar tycka om.
24. Är man tyungen att äta på hotellet, där man bor? På en del platser
- får man i så fall betala mer för rummet.
25. Något tvång i det afseendet finns det inte i Grand Hôtel. Till och med serveringen på rummet beräknas inte högre än annars.
26. Är det någonting annat egendomligt, som en utländning behöfver veta?
- en högmässogudstjänst (hō'g-mā-ßū-gētsh-tʃänst) Hochamt*
27. Ja, man måste komma ihåg, att restauranter och kaféer är stängda på sönd- och hälgdagar under högmässogudstjänsten mellan kl. 11—1.
28. Det var då mer än konstigt. Till och med i det fromma England, kan man när som hälst få mat, bara man har pengar.
29. Ja, det har nog skrifvits mycket därom i tidningarne, men prästerna ge(r) inte efter. Men vi servera(r) under gudstjänsten på gästernas rum.
30. Tack så mycket för den intressanta upplysningen.

510. Nattröcken.

afvärja <i>v. I</i>	(a'v-wāR-jā) abwehren
en åtbörd <i>s. III</i>	(ō't-bō:d) Gebärde
ta(ga) emot	(tā'-mō:t) empfangen
tokig <i>adj.</i>	(tū'-fī) verrüdt
högtidlig <i>adj.</i>	(hō:f-tī'd-lī) feierlich
öppna <i>v. I</i>	(ō:p-nā) öffnen
släppa in <i>v. II</i>	(slāp-pā-ī'n) hereinlassen
skrika till <i>v. II</i>	(skrī:tā-tī'l) einen Schrei von sich geben
en rygg <i>s. II</i>	(Rūg) Rücken
gömma <i>v. II</i>	(jō'm-ō) verbergen
baklänges <i>adv.</i>	(bā:k-lāng-e:b) rücklings, rückwärts
tveksam <i>adj.</i>	(twē:k-fām) unschlüssig
draga sig tillbaka	sich zurückziehen
kanske <i>adv.</i>	(fā:n-schē) vielleicht
stiga på <i>v. IV</i>	(ſtī:gā-pō:) näher treten
tveka <i>v. I</i>	(twē:k-fā) zaudern
inträda <i>v. II</i>	(ī'n-trā-dā) eintreten
buga sig <i>v. I</i>	(bū'-gā-fāi) sich verbieugen
niga <i>v. IV</i>	(nī'-gā) knicken
fortfarande <i>adv.</i>	(fū:r:t-fā-Rān-de:) immer noch
likaledes <i>adv.</i>	(lī:fā-lē-dē:b) gleichfalls
harkla <i>v. I</i>	(hā:kf-lā) sich räuspeln
förlida <i>v. IV</i>	(fō:rlī:dā) verfließen

tillträda <i>v.</i> II (till-trä-dä) antreten	en symbol <i>s.</i> III (būm-bō'l) Symbol
ett ämbete <i>s.</i> III (ä'm-be-tē) Amt	upprepa <i>v.</i> I (ö'p-rē-pä) wiederholen
allt sedan (älti-be'-dän) seitdem, von	dölja <i>v.</i> I (dö'l-jä) verbergen
da an	besinna sig <i>v.</i> I (bē-bl'n-ä-bäi) sich besinnen
osparad <i>adj.</i> (ü'-ppä-räb) ungespart	träda till mötes (träd-tä) entgegentreten
ett nit <i>s.</i> ohne <i>pl.</i> (nit) Eifer	mötte <i>s.</i> IV (mö't-tē) Begegnung
en båtnad (bō't-näb) Nutzen,	en lög s. III (lön'g) Lügen,
s. ohne <i>pl.</i> (förmnen)	Umwahrheit
ett samhälle <i>s.</i> IV (fā'm-häl-e) Gemeinwesen (Stadt etc.)	förneka <i>v.</i> I (förr-ne'r-fä) verneinen
förvalta <i>v.</i> I (förr-wä'l-tä) verwälten (ein Amt),	en medborgare (mē'b-börr-s. V) Mithäger
führen	oförfallskad <i>adj.</i> (ü'-förr-fäl- ßäd) unverfälscht
betydelsefull <i>adj.</i> (bē-tü'-del-) bedeutungsvoll (ß-e-fel)	ett ljus <i>s.</i> V (jüß) Licht
ett tal <i>s.</i> V (täl) Zahl	fordom <i>adv.</i> (fü'r-düm) früher
en hufvudstation (hü'-w-e-ßät) Hauptstation s. III (schün)	blygas <i>v.</i> II (blü'-gäb) sich schämen
en fjärdedel <i>s.</i> II (fjä'-rd-e-del) Viertel	rörd <i>adj.</i> (rö'd) bewegt
ett sekel <i>s.</i> III (jé'-fel) Säkulum,	ett stöd <i>s.</i> V (jtööd) Stütze
Fahrhundert	en rådgifvare <i>s.</i> V (rä'd-ji-wä-Rē) Ratgeber
en make <i>s.</i> II (mä'-fel) Gatte	en näpsare <i>s.</i> V (nä'p-ßä-Rē) Rüger, Rügendet(r)
ömsesidig <i>adj.</i> (ö'm-ß-e-ßil-di) gegenseitig	en ensamhet <i>s.</i> ohne <i>pl.</i> Einsamkeit
en tacksamhet (tä'f-ßäm-het) Dankbarkeit s. ohne <i>pl.</i>	stänga <i>v.</i> II (stää'n-gä) zumachen
en betraktelse (bē-träk-f-tel) Nachdenken, s. III (ß-e) Betrachtung	en dörr <i>s.</i> II (döR) Tür
en belätenhet (bē-lö'-t-n- s. ohne <i>pl.</i> het) Zufriedenheit	fjärran <i>adv.</i> (fjä'r-ä) fern
ett silversbröllop (fö'l-wö'R- s. V bröö'l-öp) silberne Hochzeit	lyssna <i>v.</i> I (lü'ß-nä) horchen
kalla <i>v.</i> I (fö'l-ä) nennen	en stämma <i>s.</i> I (stää'm-ä) Stimme
fira <i>v.</i> I (fö'l-rä) feiern (ein Fest),	slå om (slä-om) sich ändern, eine andere Form begehen annehmen
en brudgum <i>s.</i> II (brü'v-göm) Bräutigam	ett torg <i>s.</i> V (töRj) Markt
en brud <i>s.</i> II (brüd) Braut	en frackkostym (fräck-fö- s. III stüüm) Frackanzug
ett öde <i>s.</i> IV (ö'-b-e) Schicksal	en anda <i>s.</i> (än-dä) Geist
trogen <i>adj.</i> (tröö'-gen) treu	från och med (fröñ-ö-me) von — ab
dela <i>v.</i> I (de'-lä) teilen	ett samfund <i>s.</i> V (sä'm-fönd) Gesellschaft
en nöd <i>s.</i> ohne <i>pl.</i> (üöd) Not	ovärdig <i>adj.</i> (ü-wä'-rdi) unwürdig
lofva <i>v.</i> I (lö'-wä) versprechen	styresmän <i>s.</i> V† (stüll'-R-eß-män) Vorsteher
en kullerstol <i>s.</i> II (kö'l-e-R-ßtöl) Schemel (bei der Trauung zum Niederknieen gebraucht)	stammende <i>adj.</i> (stää'm-än-de) stotternd
smycka <i>v.</i> I (ßmü'k-ä) schmücken	ursäkta <i>v.</i> I (ü'R-ßäk-tä) entschuldigen
högtidsskrud <i>s.</i> II (höf-tid-ßfräd) Festgewand,	tystna <i>v.</i> I (tystna) abbrechen, still werden
tillåta <i>v. oreg.</i> (till-lö-tä) erlauben	
yttra <i>v.</i> I (ü-t-rä) äußern	
ett undvikande <i>s.</i> (ö'nd-wi-fän-de) Entgehen	
ett missförstånd (miß-föß- s. V rßtönd) Mißverständnis	
förbryllad <i>adj.</i> (förr-brü'l-äb) verwirrt	
en tillfällighet (till-fäl-i- s. III het) Zufall	
betona <i>v.</i> I (bē-tü'-nä) betonen,	
fastmer <i>adv.</i> (fääft-më'r) im Gegenteil	
djup <i>adj.</i> (jüp) tief	

(Fortsättning.)

Borgmästaren (gör en avvärvande åtbörd). Tag bort fracken, säger jag — jag ämnar taga emot dem som jag är.

Borgmästarinan. Som du är! Är du tokig?

Borgmästaren (lägger handen på Tomas' hufvud och säger högtidligt). Min son, — i dag skall du få höra din far tala sanningens ord!

Lina (öppnar fondörrarna). Var så goda och stig in!

Borgmästarinan. Nej, nej, släpp inte in dem! Herre gud, Agathon! — Han har blivit tokig! (Deputationen, i spetsen för hvilken synes pastorn, riksdagsmannen och förste redaktören, kommer fram i dörren. Borgmästaren

går emot dem, borgmästarinnan efter med fracken. Men då hon får se deputationen skriker hon till, gömmer fracken bakom ryggen och drager sig baklänges. Deputationen stannar tveksam och några göra min af att draga sig tillbaka).

Pastorn. Förlåt, — vi komma kanske...?

Borgmästaren. Visst icke, stig på, mina herrar — stig på! (Deputationen inträder tvekande.)

Pastorn (bugar sig). Fru borgmästarinna!

Borgmästarinnan (niger, fortfarande med fracken bakom ryggen. Äfven de andra herrarna buga sig).

Pastorn. Herr borgmästare! (Bugar sig; de andra likaledes.) — Herr borgmästare! (Harklar.) — Tjugufem är åro i dag förlidna sedan du tillträdde det ämbete, som du allt sedan dess med osparadt nit och till allmän båtnad för hela vårt samhälle förvaltat. Tjugufem år! Det är ett betydelsefullt tal, detta, det är, mina herrar, fjärdedelen af ett sekel! Det är en af dessa stora huvudstationer på livets resa, då människan plägar stanna, se sig tillbaka och säga: detta var alltså ett fjärdedels sekel! Hur mycket ligger det icke i dessa ord! — Då tvenne makar läfvat tillsammans i tjugufem år, inträder äfven för dem en sådan hufvudstation, en station af ömsesidig tacksamhet, af betraktelse och be ... belätenhet ... Man plägar kalla det silfverbröllop! Ett sådant silfverbröllop är det som vi i dag fira. Brudgummen, det är du, — bruden, det är vår kära stad, denna stad, hvars öden du troget delat i lust och nöd, såsom du en gång lovfade det vid kullenstolen, denna stad, som nu ligger därute, smyckad till fest, till silverbröllopsfest. Ja, staden har klädt sig i högtidsskrud ...

Borgmästaren. Mina herrar!

Pastorn. I högtidsskrud, säger jag.

Borgmästaren. Mina herrar, tillåt mig att yttra några ord, för undvikande af allt missförstånd!

Pastorn (förbryllad). I högtids ...

Borgmästaren. Ni ser på min nattrock, mina herrar! — Ja, jag är klädd i nattrock, och hvad mer är, det är icke en tillfällighet att jag är klädd i nattrock, jag ber att särskildt få betona det, det är icke en tillfällighet, det ligger fastmer

en djup betydelse i denna nattrock. — Den är en symbol, ja, jag upprepar det än en gång: den är en symbol. Jag vill icke dölja för er, att äfven jag ämnade kläda mig i högtidsskrud, — min hustru stod redan med fracken i handen (Borgmästarinnan låter fracken falla.) Men då besinnade jag mig och saade till mig själf: nej, det är icke i frack jag denna dag vill träda mina medborgare till mötes, ty fracken är lögnens symbol, det är i nattrock, ty nattrocken är sanningens symbol. Ja, mina herrar, nattrocken är sanningens symbol. I denna gamla nattrock har jag alltid varit mig själf, i den har jag tankt mina sannaste tankar, i den har jag sett mig själf och — jag vill icke förneka det — äfven mina medborgare i sanningens oförfalskade ljus. Och dock har jag fordom blygts för den. (Blir rörd.) Ja, jag har blygts för dig, min gamla, kära nattrock, du min bäste vän, mitt stöd, min rådgivare, min lärare, min näpsare, — blott i ensamheten har jag tagit dig på, inom stängda dörrar, fjärran från minna medborgares ögon har jag lyssnat till dinstämma (Slår om); och då jag gått ut på gator och torg har jag klädt mig i lögnens frackkostym. Men det är förbi nu, — från och med denna dag vill jag icke längre blygas för dig. Jag vill öppet träda fram med dig inför mina medborgare ... Sen I, mina herrar, därför är det som jag klädt mig i nattrock, — denna nattrock är en symbol på den sanningens anda, som jag från och med denna dag vill göra mitt bästa att införa i detta samfund, hvars ovärdige styresian jag är. Detta var hvad jag ville säga! (Bugar sig för pastorn.) Vill nu min ärade broder vara god och fortsätta.

Pastorn (förvirrad och stammande). Som sagt, och som jag redan hade den äran att säga; staden har klädt sig i nattrock, — gator och torg hafva klädt sig i nattrock, — vi alla hafva klädt oss i natt ... jag menar, ursäkta ... det vill säga ... det vill säga — detta är för oss alla en högtidsrock ... (Tystnar hjälplös.)

(Fortsetzung folgt.)